

європейського, так як шлюбно-сімейні відносини в Європі регулюються лише нормами права, а мусульманські відносини носять яскраво виражений релігійний характер. Це є одна з основних причин їх міцності, меншої кількості розлучень, а також високу гарантованість прав дитини.

Список використаних джерел та літератури:

1. Вагабов М. В. Ислам, женщина, семья / М. В. Вагабов. – Махачкала : Даг. кн. изд-во, 1994. – 191 с.
2. Нургалеев Р. М. Классическое мусульманское семейное право : [учебн. пособ.] / Р. М. Нургалеев. – Наб. Челны: «Духовно-деловой центр «Ислам Нуры». 2013. – С. 85–91.
3. Магомедов И. А. Особенности мусульманского семейного права / И. А. Магомедов // Вестник ОГУ. – Оренбург, 2005. – № 3: Ч.2. – С. 258–262.
4. Сюкияйнен Л. Р. Шариат и мусульманско-правовая культура / Л. Р. Сюкияйнен. – М. : Ин-т государства и права РАН, 1997. – 48 с.
5. Э. Зиганшин Права детей в исламе / Э. Зиганшин [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.whyislam.ru

Фурманова Марина Іванівна

студентка магістратури

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Україна та Європа у взаємодії з питань усиновлення

Питання усиновлення у сучасній Україні є одним з важливим для регулювання і вирішення. Перед державою стоїть не просте завдання: як зробити так, щоб дітей-сиріт та дітей, які позбавлені батьківського піклування, стало менше, щоб кожен мав зразкову та люблячу сім'ю? Для пошуків оптимальних шляхів вирішення цієї проблеми варто розглянути світовий досвід, а також правове регулювання на міжнародному рівні. Завданням цієї розвідки є розгляд ключових питань взаємодії України з країнами Європи з питань усиновлення.

Ст. 207 Сімейного кодексу України (далі СКУ), який набув чинності 1 січня 2004 р., вказує «Усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду, крім випадку, передбаченого статтею цього Кодексу. Усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя» [3].

У січні 2017 р. експерти дійшли висновків, що від початку незалежності народжуваність в Україні знизилася майже у 2 рази. Зараз наша країна посідає 186 місце у світі за показником народжуваності. Не зважаючи на такі низькі показники, широко відомо, що багато дітей не мають батьків, належного родинного піклування. Уповноважений Президента з прав дитини Микола Кулеба вказав, що в Україні кількість дітей-сиріт сягає 71 тис. «Сьогодні є 71 тисяча дітей, що мають статус сироти. Більшість дітей – під опікою, переважно рідних та близьких: бабуся, дідусь, дядько, тітка. Ще майже 14 тисяч виховуються в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу. Це батьки-вихователі, прийомні батьки», – повідомив чиновник. Також він зазначив, що із усіх сиріт близько 6 тисяч дітей виховуються в інтернатах. На щастя, зараз в Україні усиновлення є пріоритетом [4].

На міждержавному рівні усиновлення регулюється Європейською конвенцією про усиновлення дітей, яка була переглянута і набрала чинності для України 1 вересня 2011 р. Це ряд різноманітних правових документів та конвенцій. На особливу увагу заслуговують наступні конвенції: Європейська конвенція про усиновлення дітей, а також Гаазька конвенція про захист дітей та співробітництво у галузі з питань усиновлення.

Зокрема, Європейська конвенція про усиновлення дітей ґрунтується на тому, що не передбачає якогось уніфікованого порядку усиновлення дітей або співробітництва компетентних органів держав у сфері усиновлення, зокрема, міждержавного усиновлення. Проте вона містить окремі аспекти матеріально-правового урегулювання усиновлення, що має дотримуватися у законодавстві держава-учасниця цієї Конвенції. Окремі її положення є обов'язковими для запровадження кожним учасником, а певна частина з них має рекомендаційний характер, їх прийняття віднесено до компетенції окремої держави. Крім того, відповідно до Ст. 18 Конвенції держави-учасниці зберігають за собою право приймати положення, що будуть найбільш сприятливі для усиновленої дитини [1].

У Конвенції визначено основні умови для усиновлення дитини, виділено права та обов'язки усиновлювачів. Але всі умови, які встановлені в Конвенції в першу чергу виконуються з урахування інтересів дитини.

В законодавствах держав-учасниць має бути передбачена обов'язковість отримання згоди на усиновлення від таких осіб:

а) матері й батька (в разі відсутності і батька, і матері, згода будь-якої особи чи установи, які вповноважені надати таку згоду замість них);

б) дитини;

в) другого з подружжя чи зареєстрованого партнера усиновлювача. Держави-учасниці можуть розширити перелік таких осіб. Конвенція не регулює питання щодо відкликання такої згоди. Це питання визначається державами-учасницями [1].

Конвенція передбачає необхідність отримання згоди на усиновлення не тільки від матері, але й від батька дитини, незалежно від того, народжена дитина у шлюбі чи поза шлюбом. Лише якщо батько чи мати позбавлені батьківських прав щодо дитини або права давати згоду на усиновлення, закон може передбачати, що одержання їх згоди не є обов'язковим. Що стосується згоди дитини, то вона береться до уваги у разі, якщо дитина відповідно до закону вважається такою, що має достатній рівень розуміння. Законодавством держав-учасниць може бути передбачено, що дитина вважається такою, що має достатній рівень розуміння, після досягнення певного визначеного віку, з урахуванням того, що згода завжди має бути отримана від дитини, яка досягла 14 років. Згода дитини може не вимагатися, коли дитина страждає на психічні розлади, що перешкоджають висловленню нею згоди [1].

Конвенцію ратифіковано нашою державою із застереженням, відповідно до якого Україна залишила за собою право не дозволяти усиновлювати дитину двом особам різної статі, які перебувають у зареєстрованому партнерстві. Проте Конвенція дозволяє державам-учасницям поширити застосування положень щодо усиновлення на одностатеві пари, які одружені, перебувають у зареєстрованому партнерстві або разом проживають у постійних стосунках (це положення стосується лише тих держав, внутрішнє законодавство яких передбачає можливість укладення одностатевих шлюбів та усиновлення дітей таким подружжям).

Конвенція передбачає, що дитина може бути усиновлена лише за умови, якщо усиновлювач досягнув встановленого для цього мінімального віку, це вік від 18 до

30 років, а різниця у віці між усиновлювачем і дитиною становить принаймні 16 років. Відступ від цих вимог допускається лише у випадках, коли усиновлювачем є другим з подружжя або зареєстрованим партнером батька чи матері дитини або в силу виняткових обставин [1].

Серед іншого, Конвенція передбачає, що усиновлення може бути таємним, процедура його здійснення закритою, а доступ до інформації, пов'язаної з усиновленням, обмеженим. Найбільш важливим є те, що Конвенція охороняє право дитини знати про своє походження.

Варто відзначити і важливість Гаазької конвенції про захист дітей та співробітництво у галузі міждержавного усиновлення від 1993 р. Конвенція працює у напрямку гарантій забезпечення інтересів дітей, що усиновлюються, а також сприяє запобіганню торгівлі, продажу та викраденню дітей через систему співробітництва між договірними державами. Питання про приєднання України до цієї Конвенції протягом тривалого часу дискутується у Верховній Раді. Та, на жаль, 15 травня 2013 р. Верховна Рада України не підтримала у першому читанні проект закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення». Приєднання до Конвенції може стати запорукою реального удосконалення законодавства України щодо міждержавного усиновлення.

Важливим у міжнародному усиновленні те, що воно має свої вагомні плюси, серед яких можливість забезпечення високого життєвого рівня для дитини, здобути перспективи в іншій країні. Проте надзвичайно високими є ризики. Як зазначає дослідниця С. Бабухіна: «... існують випадки, коли бажаючі усиновити дитину звертаються за допомогою до випадкових посередників, знаходячи їх у мережі Інтернет. Часто можна прослідкувати, коли посередники викликають в Україну людей, беруть у них за свої послуги гроші, а потім зникають. За законами України посередники взагалі не мають права втручатися до процесу усиновлення. По-друге, законодавство України дозволяє усиновлення українських дітей самотнім і навіть судимим іноземцям. По-третє, усиновлені діти іноземними громадянами часто стають жертвами торгівлі людьми [5]».

Отже, Україна долучилася до європейського досвіду з питань усиновлення, ратифікувавши основні договірні документи. Разом з тим, залишається багато відкритих запитань, які стосуються контролю і можливостей попередити зловживання батьківськими правами з боку іноземних громадян. Держава має спрямувати зусилля задля того, щоб кожна дитина отримала належні умови для виховання і розвитку, життєві перспективи, можливо, і за кордоном, але не стала жертвою злочинів.

Список використаних джерел та літератури:

1. Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута): Закон України № 3017-VI від 15.02.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a17.

2. Румянцева-Козовник А. В. Правові аспекти усиновлення іноземцями дітей, які є громадянами України / А. В. Румянцева-Козовник // Наше право. – 2014. – № 6. – С. 71–75.

3. Сімейний кодекс України: Закон України № 2947-14 від 10 січня 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

4. Кількість дітей-сиріт сягає 71 тисячі [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу : <https://newsnetwork.tv/movie/27355/>.

Хоронжевський Денис Володимирович
студент магістратури
Житомирський державний технологічний університет

Проектно-грантова діяльність як спосіб подолання корупції в Україні

Україна потребує реальних змін та ефективних реформ. Адже та система, яка існує в середині країни є не досить ефективною. Цю систему потрібно кардинально трансформувати. Змінювати потрібно не людей на посадах при владі, а потрібно змінити систему влади в нашій державі. Вже не перший раз міняємо непорядних, непрофесійних, результату ніякого це не приносить. Змінити систему можна тільки за рахунок реформ, а для проведення їх потрібна злагоджена і ефективна робота всіх гілок влади, а особливо законодавчої. Також слід зруйнувати контрольну-дозвільну державну управлінську систему, що загнала малий і середній бізнес в глухий кут, адже знущається великими поборами з громадян.

Великої уваги потребують контрольні-інспекційні перевірки та різні дозвільно-ліцензійні служби, їх слід невідкладно змінювати. Врегулювання повинне відбуватися за законними нормативами (а не тими, що винайдено для хабарів), відповідальність потрібно покласти на спеціалістів. Також варто якнайшвидше реформувати місцеве самоврядування. Дуже важливо приділити велику увагу найголовнішій проблемі в країні, а саме корупції, адже з нею стикається майже кожен українець. Ті масштаби корупції, які охопили Україну є неприпустимі!

Корупція – діяльність, яка спрямована на використання посадових можливостей службових осіб для власного збагачення. Корупціонером може бути будь-яка людина, що має певні повноваження, які може використати щодо розподілу ресурсів, що не належать їй, на свій розсуд (лікар, адміністратор, екзаменатор, депутат, тощо). Дане явище присутнє в будь-якій країні, але масштаби її у всіх країнах є досить різними. Корупцію поділяють на політичну (відбувається особами, які знаходяться при владі, як правило приймають політичні рішення), адміністративну або бюрократичну (виникає при взаємодії громадян, чиновників із підприємцями), побутову (пов'язану з щоденним життям громадян). На сьогоднішній день найважливішою проблемою в Україні є саме корупція, адже через її прояви не відбувається нормальний розвиток суспільства в цілому. Це велика загроза для країни.

Як зауважив заступник міністра охорони здоров'я Роман Ілик, що систему, яку ми маємо на сьогоднішній день, корупція займає в ній один з основних і головних механізмів зібрання додаткових коштів людям, які знаходяться при владі. Дана заява свідчить, що панування корупції в країні на руку для людей, які керують країною, а це з одного боку дуже цинічно, адже саме ці люди повинні задавати вектор подолання та запобігання її.

Проектно-грантова діяльність є потужною рушійною силою інноваційного розвитку, що дозволяє народжувати свіжі ідеї і реалізовувати їх, також вона забезпечує модернізацію та дає поштовх реформаторській хвилі. Проектна діяльність є необхідністю сьогодення та майбутнього країни. Суть проектно-грантової діяльності полягає в тому, що дана діяльність направлена на розвиток регіонів та